

زادروز مهر یا جشن کریسمس بر همه خردمندان و آزادگان جهان شادباد

یافتن نشانه های فرهنگ ایران در اروپا، از سوی فارسی زبانها به ویژه اسلامزدگان، بسیار دشوار است. زیرا ما می دانیم که نشانه هایی، از فرهنگ کهن ما در فرهنگ امروز اروپایی ها، وجود دارد ولی ما نمی دانیم چه چیز را می جوییم.

میتراپی های از ایران رانده شده، هم زمان با آغاز دین مسیحی، وارد روم شده بودند و تا پیش از گسترش دین مسیحی، بر سامان باور رومی ها نفوذ چشم گیری داشته اند. دین مسیحی، که نوسازی دین یهودی بدون خشم و آزار دیگران بود، یک جهان بینی استواری برای سامان کشور داری نداشت. این بود که پس از چندی دین مسیحی با نهاد و شیوه های میتراپی در سیمای دین تازه ای نمایان شد. نیایشگاه های روم به کلیسا و تندیس ها درون آنها هم برای خدایان تازه وارد (پدر، پسر، روح مقدس، ماریا) دگرگون شدند. خدایان تازه بر خلاف یهوه، خدای یهودیها، چون خدایان رومی و آریایی همسان انسان و با چهره ی انسانی بودند.

این بود که پدر آسمانی از شادی مرمان شاد و از رنج آنها اندوهگین می شد. جشن ها، بزرگداشت ها، ستایش های دیرین را برای مسیح نو وارد برگزیدند. البته آگاهی کلیسا از پدیده های آسمانی اندک بود و نمی توانست که سامان گردش ماه و ستارگان را بدرستی شناسایی کند.

در سال 354 مسیحی، کلیسا جشن زاد روز خورشید یا زاد روز مهر (ماه دهم، آغاز دی، 25 دسامبر) را، برای جشن زاد روز عیسی بر می گزیند. این روز که خورشید از زمین دورترین فاصله را دارد دوباره زاده می شود. گمان می رود که در نخستین بار زرتشت، راه و روند خورشید، درازترین و کوتاه ترین شب و روز، را شناسایی کرده است.

شیوه های جشنهای عید پاک که با جشن های نوروز همآهنگی دارند، بازگو کننده ی آیین ایرانیان هستند. اگر نام ماه ها را در اروپا کمی بررسی کنیم، می بینیم که هنوز، در بُن واژه ها، رد پای اندیشه ی پیشین را در خود نگه داشته اند. در زبان لاتین معنای سپتا = میر = هفتم، اوکتو = بر = هشتم، نوا = میر = نهم و د سا = میر = دهم است، که با ماه های مهر، آبان، آذر و دی برابر هستند، ولی در سالنمای اروپایی اینها نام ماه ها ی، نهم، دهم، یازدهم و دوازدهم هستند.

در بیشتر گویشهای اروپا، نام روزهای هفته با برخی از هفت نام روزهای هفته ی ایرانی ها همسانی دارند. برای ساده نشان دادن این همآهنگی، نام برخی از روزهای هفته را در انگلیسی و برخی را در آلمانی برانداز می کنیم.

به انگلیسی روزهای شنبه، یک شنبه، دو شنبه و سه شنبه: (Satur-day = کیوان، فرخ روز)، (Sun-day = خور، روز مهر)، (Mon-day = روز ماه)، (Tues-day = بهرام روز)، نامیده می شوند. به آلمانی روزهای پنج شنبه و آدینه به آلمانی: (Donners-tag = روز خدای ابر و باد = روز رام، رامیار)، (Frei-tag = روز افردیت = ونوس = ناهید = زهره = آدینه) خوانده می شود.

در این یاد داشت خیلی کوتاه و فشرده نشان داده شد که واژه های فرهنگ نیاکان ما بیشتر در اروپا، با پیوند به سرشت و سرچشمه ی آنها، یافت می شوند. پژوهش و بررسی در این زمینه، پیش از آغاز به کار، نیاز به خرد و نیرویی دارد که باید در اندیشه ی پژوهنده فراهم شود.

مردو آناهد

MarduAnahid@yahoo.de

دریافت بازتاب از دیدگاه خوانندگان: